

Konsthistorien är närvarande på Nationalmuseum Jamtli

Nu visas den första utställningen i Östersund

Det var i Venedig som den flamländske konstnären Peter Paul Rubens först kom i kontakt med verk av renässansmästaren Tizian. Han gjorde ett uppehåll där år 1600 på väg till Mantua för att inleda en bana som hovmålare. Under en längre vistelse i Madrid gjorde Tizians mytologiska målningar ett starkt intryck. Där skulle Rubens på 1620-talet utföra en mängd kopior av hans målningar som skulle komma att få stor betydelse för hans sena måleri. Vad han fastnade för var Tizians teknik, landskap och berättande innehåll.

Två målningar av Tizian blev särskilt viktiga för Rubens, *Offer till Venus* och *Backanal på Andros*. Dessa var ursprungligen avsedda för ett renässansrum i Ferrare, men Rubens gjorde på 1630-talet fria kopior av verken i en helt ny kontext. Liksom Tizian fängslades han av de antika myterna, målningarna är baserade på den grekiske författaren Filostratos verk från 200-talet, där gudar och människor möts i naturen. Fast när Rubens skapade sin egen version av *Offer till Venus* var han även i hög grad påverkad av naturscenerna kring hans slott Steen söder om Antwerpen, liksom av kärleken till hans unga hustru.

Allt detta kan man läsa sig till i Görel Cavalli-Björkmans text i en katalog som utgavs till Nationalmuseums utställning "Rubens & Van Dyck" år 2010. En av målningarna som visades då återfinns nu i deras nyöppnade utställningslokal. Söndagen 17 maj 2018 var det inte bara invigning av utställningen "Sex sekler av samtid" utan även av Nationalmuseum Jamtli. Det är unikt att på ett regionalt museum i Sverige se ett sådant urval av världskonstens historia. Här kan man från 1500-talet se verk av Lucas Cranach d.ä. med flera samt sedan leta sig framåt genom århundradena, där 1600-talet är representerat inte bara av Rubens utan även Rembrandt och andra mästare.

En fråga som blir allt mer påträngande under min vandring genom lokalen är varför det inte förmedlas mer av kunskap kring de olika verken. Här finns en kort sammanfattning av respektive århundrade, utvecklingen inom konsten och samhället. Sedan ofta väldigt korta texter om verken och ingen utställningskatalog. Det finns goda kunskaper om de egna verken på Nationalmuseum och att producera en katalog till denna utställning i Östersund vore därför knappast förenat med någon större ansträngning.

Min uppmärksamhet fångas snart av David Kraffts stora porträtt av Karl XII som dominerar ena väggen. Han är klädd som enkel soldat, en framgångsrik retorik som tagits efter av många senare potentater. Landskapsmåleriet kring det förra sekelskiftet är förvånansvärt svagt representerat. Här finns ett område där Nationalmuseum särskilt väl skulle kunna ställa sitt kunnande till förfogande på ett för regionen gynnsamt sätt. Detta var ju en blomstringsperiod då många började söka sina motiv här och riktade sig till en växande marknad. Nationalmuseum har många målningar av Anton Genberg och andra representanter för detta måleri.

Vad gäller 1900-talet har det vidare fokuserats på lyxfunkis, knappast en representativ inriktning för århundradet. Bättre fungerar det med temat identitet och kommunikation för 2000-talet. Här finns många designklassiker och konsthantverk, som visar hur bred Nationalmuseums samling är. Det visar även Magnus Bergströms uttrycksfulla fotografi

VOLYM

av musikern Annika Norlin som har förutsättningar att bli en ikonisk bild, om den inte är det redan.

Text och foto: Torbjörn Aronsson

Volym 2018-06-27